

Finanšu ministrija

**Seminārs par likuma "Par vidēja termiņa
budžeta ietvaru 2020., 2021. un 2022.
gadam" regulējumu attiecībā uz pašvaldību
kapitālsabiedrībām**

Finanšu ministrija

10. marts

Finanšu ministrija

VTBIL 18. un 19. pants

18. pants. Noteikt, ka vispārējās valdības sektorā iekļautās valsts kapitālsabiedrības negatīvā ietekme uz vispārējās valdības budžeta bilanci, kas aprēķināta saskaņā ar šā likuma 4. pielikumu, 2021. un 2022. gadā drīkst pārsniegt 5 000 000 *euro* tad, ja ir saņemta Ministru kabineta piekrišana. Kapitāla daļu turētājs nodrošina šā nosacījuma izpildi un, ja nepieciešama Ministru kabineta piekrišana, līdz likuma par valsts budžetu kārtējam gadam un vidēja termiņa budžeta ietvara likuma sagatavošanas grafikā noteiktajam termiņam iesniedz Ministru kabinetam attiecīgu ziņojumu.

19. pants. Noteikt, ka vispārējās valdības sektorā iekļautās pašvaldību kapitālsabiedrības negatīvā ietekme uz vispārējās valdības budžeta bilanci, kas aprēķināta saskaņā ar šā likuma 4. pielikumu, 2021. un 2022. gadā drīkst pārsniegt 5 000 000 *euro* tad, ja ir saņemta Ministru kabineta piekrišana, ja vien attiecīgā pašvaldība nenodrošina, ka tās un visu tās institūciju, kas iekļautas vispārējās valdības sektorā, kopējā ietekme uz vispārējās valdības budžeta bilanci tiek prognozēta neitrāla vai pozitīva un par to ir saņemts Finanšu ministrijas atzinums. Kapitāla daļu turētājs nodrošina šā nosacījuma izpildi un, ja nepieciešama Ministru kabineta piekrišana, līdz likuma par valsts budžetu kārtējam gadam un vidēja termiņa budžeta ietvara likuma sagatavošanas grafikā noteiktajam termiņam iesniedz Finanšu ministrijai attiecīgu ziņojumu, kuru Finanšu ministrija tālāk virza izskatīšanai Ministru kabinetā.

Finanšu ministrija

Fiskālie nosacījumi

Runa ir par **strukturālo** bilanci

No tā izriet minimālā pieļaujamā bilance

Bilance nedrīkst būt mazāka par -0,5% no IKP

Ar bilanci šajā gadījumā saprot *vispārējās valdības sektora neto aizdevumus(+)* / *aizņēmumus(-)*, ko statistikā apzīmē ar statistikas kontu **B.9**.

Vispārējās valdības sektoru statistikā apzīmē ar kodu S.13 . Vispārējās valdības sektors ietver valsts līmeni un pašvaldību līmeni.

Ietekme uz B.9.

Valsts

- Pamatbudžets; (S.130110 un S.130120)
- Soc. budžets; (S.130400)
- Pieklasificētās kapitālsabiedrības (S.130130);
- citi

Pašvaldības (S.1303)

- Pašvaldību budžets (S.130310 un S.130320);
- Pieklasificētās kapitālsabiedrības (S.130330)
- Pieklasificētās ekonomiskās zonas, ostu un brīvostu pārvaldes (S.130340)

$\sum_{i=1}^N B.9.i >$ minimālā pieļaujamā bilance

Finanšu ministrija

Vispārējās valdības sektors (II)

Vispārējā valdība S.13

Centrālā valdība
S.1301

- valsts pamatbudžets
- atvasināto personu budžeti*
- centrālās valdības sektoram pieklasificētās institucionālās vienības** (t.sk.kapitālsabiedrības, bezpeļņas organizācijas/nodibinājumi, speciālās ekonomiskās zonas)

Sociālās
nodrošināšanas
fondi S.1304

- valsts speciālais budžets

Vietējā valdība
S.1303

- pašvaldību budžeti
- vietējās valdības sektoram pieklasificētās institucionālās vienības**

*no valsts budžeta daļēji finansēto atvasināto publisko personu un budžeta nefinansēto iestāžu budžeti

**institucionālās vienību t.sk. pieklasificēto kapitālsabiedrību saraksts ir pieejams CSP mājas lapā <https://www.csb.gov.lv/lv/statistika/klasifikacijas/institucionalo-sektoru-klasifikacija/kodi>

Finanšu ministrija

Kapitālsabiedrību pieklasificēšanas nosacījumi

Valdības neto aizdevumu/aizņēmumu (B.9) (kā arī valdības parādu) galvenokārt ietekmē vienības, kas klasificētas vispārējās valdības sektorā, tāpēc ļoti svarīga ir pareiza vienību klasifikācija institucionālajos sektoros.

EKS 2010 sektoru klasifikācijas kritēriji un institucionālās vienības definējums tiek noteikts atbilstoši **ekonomiskajai būtībai**, nevis juridiskajai formai.

Tirgus ražotāji pārdod produkciju par ekonomiski nozīmīgām cenām. **Ārpustirgus** ražotāji parasti nodrošina produkciju bez maksas vai par cenām, kas nav ekonomiski nozīmīgas (tie bez valdības atbalsta ilgtermiņā nespēj turpināt savu darbību).

Atbilstoši EKS 2010 kapitālsabiedrība tiek vērtēta:

- 1) vai tā pēc būtības ir tirgus ražotājs (**kvalitatīvais tests**)
  - a) *vai tā ir institucionālā vienība?*
  - b) *kam kapitālsabiedrība, kas ir monopolstāvoklī, pārdod lielāko daļu savas produkcijas?*
  - c) *vai kapitālsabiedrība pārdod savu izlaidi tikai vispārējās valdības vienībām?*
- 2) vai ražotāja ieņēmumi nosedz lielāko daļu ražošanas izdevumu (**kvantitatīvais jeb 50% tests**).

Aizkraukles novada dome, AS "Vešēlības aprūpes fonds"	AIZKRAUKLES SLIMNĪCA'
Aizputes novada dome	PANSIONĀTS ROKAIŽI'
Aknīstes novada dome	AKNĪSTES VESELĪBAS UN SOCIĀLĀS APRŪPES CENTRS'
Alojas novada dome	ALOJAS VESELĪBAS APRŪPES CENTRS' URGA' aprūpes nams VĪĶI' rekreācijas centrs
Alūksnes novada dome	ALŪKSNES SLIMNĪCA'
Auces novada dome	BĒNES DOKTORĀTS' AUCES SLIMNĪCA'
Ādažu novada dome	ĀDAŽU SLIMNĪCA'
Balvu novada dome	BALVU AUTOTRANSPORTS'
Bauskas novada dome	BAUSKAS SLIMNĪCA'
Cēsu novada dome	CĒSU KLĪNIKA' CĒSU OLIMPISKAIS CENTRS'
Daugavpils novada dome	GRĪVAS POLIKLĪNIKA' DAUGAVPILS SATIKSME' DAUGAVPILS BĒRNU VESELĪBAS CENTRS' DAUGAVPILS REĢIONĀLĀ SLIMNĪCA' DAUGAVPILS LIDOSTA'
Dobeles novada dome	DOBELES UN APKĀRTNES SLIMNĪCA'
Dundagas novada dome	DUNDAGAS VESELĪBAS CENTRS'
Ērgļu novada dome	ĒRGĻU SLIMNĪCA'
Gulbenes novada dome	GULBENES AUTOBUSS'
Ilūkstes novada dome	VESELĪBAS CENTRS ILŪKSTE'
Jaunpiebalgas novada dome	JAUNPIEBALGAS PAŠVALDĪBAS AMBULANCE'
Jelgavas novada dome	ZEMGALES VESELĪBAS CENTRS'
Jelgavas pilsētas dome	JELGAVAS POLIKLĪNIKA' OPTIMA 1' medicīnas sabiedrība, JELGAVAS PILSĒTAS SLIMNĪCA' ZEMGALES OLIMPISKAIS CENTRS'
Jēkabpils pilsētas dome	JĒKABPILS REĢIONĀLĀ SLIMNĪCA' KAUGURU VESELĪBAS CENTRS'
Jūrmalas pilsētas dome	JŪRMALAS SLIMNĪCA' JŪRMALAS GAISMA' VESELĪBAS UN SOCIĀLĀS APRŪPES CENTRS-SLOKA'
Kārsavas novada dome	KĀRSAVAS SLIMNĪCA'
Krāslavas novada dome	KRĀSLAVAS SLIMNĪCA'
Krimuldas novada dome	KRIMULDAS DOKTORĀTS'
Kuldīgas novada dome, Aizputes novada dome	KULDĪGAS SLIMNĪCA'

Liepājas pilsētas dome	AVIASABIEDRĪBA LIEPĀJA' LIEPĀJAS REĢIONA TŪRISMA INFORMĀCIJAS BIROJS' LIEPĀJAS TRAMVAJS' LIEPĀJAS TEĀTRIS' VECLIEPĀJAS PRIMĀRĀS VESELĪBAS APRŪPES CENTRS' JAUNLIEPĀJAS PRIMĀRĀS VESELĪBAS APRŪPES CENTRS' LIEPĀJAS REĢIONĀLĀ SLIMNĪCA' LIEPĀJAS LEĻĻU TEĀTRIS' LIEPĀJAS OLIMPISKAIS CENTRS'
Limbažu novada dome	LIMBAŽU SLIMNĪCA' OLIMPISKAIS CENTRS LIMBAŽI'
Līgatnes novada dome	LĪGATNE' rehabilitācijas centrs,
Līvānu novada dome	LĪVĀNU SLIMNĪCA'
Madonas novada dome	MADONAS SLIMNĪCA'
Mazsalacas novada dome	MAZSALACAS SLIMNĪCA'
Ogres novada dome	OGRES RAJONA SLIMNĪCA'
Preiļu novada dome, Centrālā laboratorija SIA	PREIĻU SLIMNĪCA'
Priekules novada dome	PRIEKULES SLIMNĪCA' RĒZEKNES SLIMNĪCA' REHABILITĀCIJAS CENTRS
Rēzeknes pilsētas dome	AUSTRUMLATVIJAS KONCERTZĀLE' OLIMPISKAIS CENTRS RĒZEKNE' RĒZEKNES SATIKSME' RĪGAS 2. SLIMNĪCA' RĪGAS DZEMDĪBU NAMS' RĪGAS 1. SLIMNĪCA' RĪGAS SATIKSME' RĪGAS TŪRISMA ATTĪSTĪBAS BIROJS' RĪGAS NACIONĀLAIS ZOOĻĢISKAIS DĀRZS' RĪGAS VESELĪBAS CENTRS'
Rīgas pilsētas dome	SALASPILS VESELĪBAS CENTRS' SALDUS MEDICĪNAS CENTRS' SAULKRASTU SLIMNĪCA' SIGULDAS SLIMNĪCA' SARKANĀ KRUSTA SMILTENES SLIMNĪCA' REHABILITĀCIJAS CENTRS "TĒRVETE" IRLAVAS SARKANĀ KRUSTA SLIMNĪCA'
Salaspils novada dome	TUKUMA SLIMNĪCA' TUKUMA LEDUS HALLE'
Saldus novada dome	VALMIERAS PILSĒTAS DOME, VALKAS NOVADA DOME
Saulkrastu novada dome	VANGAŽU AMBULANCE'
Siguldas novada dome	VARAĶĻĀNU NOVADA DOME
Smiltenes novada dome	VENTSPILS POLIKLĪNIKA' KURZEMES FILHARMONIJA' VENTSPILS' olimpiskais centrs,
Tērvetes novada dome	ZIEMEĻKURZEMES REĢIONĀLĀ SLIMNĪCA'
Tukuma novada dome	VIESĪTES NOVADA DOME
Valmieras pilsētas dome, Valkas novada dome	VIĻĀKAS NOVADA DOME
Vangažu novada dome	VIĻĀKAS VESELĪBAS APRŪPES CENTRS'
Varakļānu novada dome	VIĻĀNU SLIMNĪCA'
Ventspils pilsētas dome	ZILUPES NOVADA DOME
Ventspils pilsētas dome, Talsu novada dome	ZILUPES VESELĪBAS UN SOCIĀLĀS APRŪPES CENTRS'
Viesītes novada dome	
Viļakas novada dome	
Viļānu novada dome	
Zilupes novada dome	

Finanšu ministrija

Identificētie gadījumi ar būtisku negatīvu ietekmi uz B.9. iepriekšējos gados

kapitālsabiedrība	pārsnieguma gads
CĒSU KLĪNIKA SIA	2010
LIEPĀJAS REĢIONĀLĀ SLIMNĪCA SIA	2013

Būtiska ietekme

kapitālsabiedrība (B.9.< -2.5 MEUR)	gads
DAUGAVPILS REĢIONĀLĀ SLIMNĪCA SIA	2018
KULDĪGAS SLIMNĪCA SIA	2014
LIEPĀJAS OLIMPISKAIS CENTRS SIA	2011
LIEPĀJAS REĢIONĀLĀ SLIMNĪCA SIA	2011;2012
RĪGAS DZEMDĪBU NAMS Rīgas pašvaldības SIA	2012
VENTSPILS olimpiskais centrs, SIA	2014

Finanšu ministrija

Centrālās/ vietējas valdības sektoram pieklasificēto kapitālsabiedrību prognožu sagatavošana

Finanšu ministrija, veidojot vispārējās valdības budžeta rādītāju prognozes, veic pieklasificēto valsts un pašvaldību kapitālsabiedrību aptauju.

Aptaujās tiek apkopota informācija par visu vispārējās valdības sektorā ietilpstošo valsts un pēc apgrozījuma lielāko pašvaldību kapitālsabiedrību plānoto saimniecisko darbību.

Apkopotā informācija ļauj FM novērtēt šo kapitālsabiedrību saimnieciskās darbības rezultāta ietekmi uz vispārējās valdības budžeta bilanci.

Pašvaldību kapitālsabiedrību aptauja vispārējās valdības budžeta prognozēšanas vajadzībām un Vidēja termiņa budžeta ietvara likuma (turpmāk - Ietvara likums) 19. panta regulējums ir paralēli un papildinoši procesi, tie neizslēdz viens otru.

Finanšu ministrija

Ietvara likuma 19. panta regulējums

- Ietvara likuma 19. panta regulējums attiecīgi paredz, ka pašvaldībām ir jāpārvalda to kapitālsabiedrības tā, lai 2021. un 2022. gadā konkrētas pašvaldības katras atsevišķās kapitālsabiedrības negatīvā ietekme uz vispārējās valdības budžeta bilanci nepārsniegtu 5 miljonus euro.
- Vienlaikus negatīvā ietekme var pārsniegt 5 miljonus euro, ja pašvaldība nodrošina, ka tā kopā ar savām vispārējās valdības sektorā iekļautajām kapitālsabiedrībām un citām institūcijām nodrošina neitrālu vai pozitīvu ietekmi.
- Tiek paredzēts arī, ka pašvaldības kapitālsabiedrības negatīvā ietekme var būt lielāka par 5 miljoniem euro arī tad, ja pašvaldība kopā ar savām vispārējās valdības sektorā iekļautajām kapitālsabiedrībām un citām institūcijām rada negatīvu ietekmi, ja tam tiek saņemta Ministru kabineta piekrišana.

Finanšu ministrija

Ietvara likuma 19. panta regulējums (II)

Pamatnosacījums

Pieklassificētā
komersabiedrība A

$$\begin{array}{|c|} \hline \text{Ieņēmumi} \\ \hline \text{(R)} \\ \hline \end{array} - \begin{array}{|c|} \hline \text{Izdevumi} \\ \hline \text{(E)} \\ \hline \end{array} = \begin{array}{|c|} \hline \text{Balance (B.9.)} \\ \hline \end{array} \geq \begin{array}{|c|} \hline -5 \text{ milj. } \textit{euro} \\ \hline \end{array}$$

Finanšu ministrija

Ietvara likuma 19. panta regulējums (III)

Novirze no pamatnosacījuma

Pieklassificētā
komersabiedrība A

$$\begin{array}{|c|} \hline \text{Ieņēmumi} \\ \hline \text{(R)} \\ \hline \end{array} - \begin{array}{|c|} \hline \text{Izdevumi} \\ \hline \text{(E)} \\ \hline \end{array} = \begin{array}{|c|} \hline \text{Balance (B.9.)} \\ \hline \end{array} < \begin{array}{|c|} \hline -5 \text{ milj. } \textit{euro} \\ \hline \end{array}$$

Finanšu ministrija

Ietvara likuma 19. panta regulējums (IV)

Korekcijas novirzes no pamatnosacījuma gadījumā

Pieklasificētā komersabiedrība A

$$\begin{array}{l} \text{Ieņēmumi (R)} \\ \text{Izdevumi (E)} \end{array} = \text{Balance (B.9.)} < -5 \text{ milj. euro}$$

Pieklasificētā komersabiedrība B

$$\begin{array}{l} \text{Ieņēmumi (R)} \\ \text{Izdevumi (E)} \end{array} = \text{Balance (B.9.)} \quad \Sigma \text{ ietekme} \geq 0$$

Pieklasificētā komersabiedrība C

$$\begin{array}{l} \text{Ieņēmumi (R)} \\ \text{Izdevumi (E)} \end{array} = \text{Balance (B.9.)} \quad \text{saņemts pozitīvs FM atzinums}$$

Pašvaldība (kura kontrolē attiecīgās komercabiedrības)

$$\begin{array}{l} \text{Ieņēmumi (R)} \\ \text{Izdevumi (E)} \end{array} = \text{Balance (B.9.)} \quad \text{nav jāgatavo ziņojums uz MK}$$

Finanšu ministrija

Ietvara likuma 19. panta regulējums (V)

Korekcijas novirzes no pamatnosacījuma gadījumā

Pieklasificētā komersabiedrība A

$$\begin{matrix} \text{Ieņēmumi} \\ \text{(R)} \end{matrix} - \begin{matrix} \text{Izdevumi} \\ \text{(E)} \end{matrix} = \text{Balance (B.9.)} < \begin{matrix} -5 \text{ milj. } \\ \text{euro} \end{matrix}$$

Pieklasificētā komersabiedrība B

$$\begin{matrix} \text{Ieņēmumi} \\ \text{(R)} \end{matrix} - \begin{matrix} \text{Izdevumi} \\ \text{(E)} \end{matrix} = \text{Balance (B.9.)} \quad \Sigma \text{ ietekme} \geq 0$$

Pieklasificētā komersabiedrība C

$$\begin{matrix} \text{Ieņēmumi} \\ \text{(R)} \end{matrix} - \begin{matrix} \text{Izdevumi} \\ \text{(E)} \end{matrix} = \text{Balance (B.9.)} \quad \text{saņemts negatīvs FM atzinums}$$

Pašvaldība (kura kontrolē attiecīgās komercabiedrības)

$$\begin{matrix} \text{Ieņēmumi} \\ \text{(R)} \end{matrix} - \begin{matrix} \text{Izdevumi} \\ \text{(E)} \end{matrix} = \text{Balance (B.9.)} \quad \text{jāgatavo ziņojums uz MK}$$

Finanšu ministrija

Ietvara likuma 19. panta regulējums (VI)

Novirze no pamatnosacījuma **pieļaujama**

Ja saņemts pozitīvs MK lēmums

Pieklassificētā komersabiedrība A

$$\begin{matrix} \text{Ieņēmumi} \\ \text{(R)} \end{matrix} - \begin{matrix} \text{Izdevumi} \\ \text{(E)} \end{matrix} = \begin{matrix} \text{Balance (B.9.)} \\ < \end{matrix} \begin{matrix} -5 \text{ milj. } \textit{euro} \end{matrix}$$

Finanšu ministrija

Kapitālsabiedrības finanšu stāvokļa uzraudzību veic kapitāldaļu turētājs

*Veidlapa par vispārējās valdības sektorā iekļautās kapitālsabiedrības ietekmes
uz vispārējās valdības budžeta bilanci aprēķinu*

Pozīcija		2021	2022
Pārskata gada peļņas vai zaudējumu aprēķins			
1.	Neto apgrozījums un citi ieņēmumi		
2.	Ražošanas izmaksas un citas izmaksas		
2.1.	<i>tajā skaitā uzkrājumi zaudējumiem</i>		
3=1-2	Peļņa vai zaudējumi pirms nodokļiem		
4.	Nodokļi		
5=3-4	Pārskata gada peļņa vai zaudējumi		
Pārskata gada izmaiņas (+/-) komersanta bilances aktīvos			
6.	Nemateriālie ieguldījumi		
7.	Pamatlīdzekļi		
8.	Ieguldījuma īpašumi		
9.	Bioloģiskie aktīvi		
10.	Pārdošanai turēti ilgtermiņa ieguldījumi		
11.	Krājumi		
12=Σ (6:11)	Kopā pa pozīcijām		
13.	<i>tajā skaitā mantiskais ieguldījums vai pārvērtēšana</i>		
Ietekme uz vispārējās valdības sektora budžetu			
14=1	Ieņēmumi		
15=(1-2.1-5)+(12-13)	Izdevumi		
16=14-15	B.9 Neto aizdevumi (+)/neto aizņēmumi (-)		

Finanšu ministrija

Veidlapas aprēķina metodoloģiskie aspekti

1) Aprēķinus veic, paredzot finansiālos plānus pie nemainīgas politikas, t.i., turpinot saimniecisko darbību atbilstoši šā brīža Ministru kabineta, pašvaldības domes vai kapitāldaļu turētāja pieņemtajiem lēmumiem, atbilstoši spēkā esošajam vidēja termiņa budžeta ietvara likumā un pašvaldības budžetā piešķirtajam finansējumam un esošo saistību ietvaros.

2) Aprēķinos neiekļauj to izmaiņu daļu bilances aktīvos un to finansējuma daļu pārskata gada peļņas vai zaudējumu aprēķinā par kapitālieguldījumiem, kas tiek finansēti no valsts un/vai pašvaldības budžeta, un/vai Eiropas Savienības (finansējums, ko valsts budžeta ieņēmumos atmaksā Eiropas Komisija), un/vai citas ārvalstu finanšu palīdzības finansējuma.

Šajā punktā minētās darbības nav jāveic, ja kapitālieguldījumi tiek finansēti no valsts un/vai pašvaldību budžeta, veicot ieguldījumu pamatkapitālā un apmaksājot to naudā.

Finanšu ministrija

Veidlapas aprēķina metodoloģiskie aspekti (II)

3) Plānotajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā (izdevumos) iekļauj arī aktīvu nolietojuma izmaksas.

4) Bilances aktīvu izmaiņās atspoguļo gada laikā veiktos darījumus (t.sk. aktīvu nolietojumu (-)), ko plānots veikt ar norādītajiem aktīviem. Piemēram, aktīvu pārdošana (negatīvs (-) darījums), iegāde (pozitīvs (+) darījums), izveide (pozitīvs (+) darījums).

Bilances aktīvu izmaiņās neiekļauj samaksātos avansus.

Finanšu ministrija

Likumprojekta "Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2021., 2022. un 2023. gadam" un likumprojekta "Par valsts budžetu 2021. gadam" sagatavošanas grafiks

5.	Ziņojuma iesniegšana Finanšu ministrijā likuma "Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2020., 2021. un 2022. gadam" 19. pantā minētajā gadījumā	Pašvaldības	2020.gada 21. jūlijs
6.	Ziņojuma iesniegšana Ministru kabinetā likuma "Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2020., 2021. un 2022. gadam" 18. un 19. pantā minētajos gadījumos	Ministrijas	2020.gada 13.augusts
7.	Ziņojuma izskatīšana Ministru kabinetā likuma "Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2020., 2021. un 2022. gadam" 18. un 19. pantā minētajos gadījumos	Ministrijas	2020.gada 18.augusts

Finanšu ministrija

Konsultācijas:

Gints Trupovnieks tel. 67083809, gints.trupovnieks@fm.gov.lv.

Jautājumi/ atbildes FM mājas lapā sadaļa *Tautsaimniecības analīze un fiskālā politika*
apakšsadaļa *Fiskālā politika*.